

zetes alakú, sekély, egyenletes aljú, enyhén rézsűs falú, melynek déli részét elvágta az újkori vízvezeték munkaárka. Nyugati sarkában két kerekded cölöplyuk került elő, melyek valószínűleg a tetőszerkezetet tartották. A lakóhelyiség közepén nyílt tűzhelyet tártunk fel, míg K-i sarkában kb. 2×2,1 m nagyságú, patkó alakú kemencét észleltünk, melynek 25 cm magasan megmaradt a palástja, és melyben 2 ekepapucst rejtettek el. Az épület D-i oldalának közepén egy közepesen mély munkagödör volt, melynek Ny-i részén egy malomkő került elő. A nyílt tűzhely feletti betöltésben sok faszénmaradvány és néhány megégett embercsont került elő. A lakóépület leletanyaga korongon készült vékony falú, különböző színű kerámiatöredék, állatcsont, vassarló, kocsitartozék, paticsmaradványok.

KOLOZSI BARBARA

95. Debrecen, Repülőtér

(Hajdú-Bihar megye) U, R, B, Sza

2008. június 30-án szakfelügyeletet láttunk el a 47. sz. főút mentén, a katonai radarállomásnál, ahol csőfektetés közben régészeti objektumokat találtak. A megelőző feltárás szeptember 4. és október 6. között történt. A feltárás pontos helye a Debrecen és Mikepércs között, a 47. sz. országút mellett, annak Ny-i oldalán futó nyomóvezeték nyomvonalával és az A-1 szennyvízátemelővel érintett területen szeptember 4. és október 6. között, 1162 m²-en.

A lelőhelyen összesen 49 objektumot tártunk fel, melyek jelentős hányada megsérült a főút, illetve a radarállomásra vezető bekötőút építése során. Az objektumok közül 18 újkőkori gödör, 1 sír (a zsugorított váznak csak a 2 alsó végtagja maradt „in situ” helyzetben). Az 1/1 sz. szétszántott, illetve a 11/22 sz. hatalmas méretű objektum rendkívül leletgazdagnak bizonyult. Feltártunk 3 rézkori gödröt, melyek elszórtan helyezkedtek el az ásatás területén. Egy gödör késő bronzkorinak bizonyult. A feltárt terület D-i részén intenzív római császárkori (szarmata) telepjelenséget figyeltünk meg: viszonylag kis területen 12 közepes, illetve nagyméretű tárológödört és 3 kutat. Az objektumok érdekessége, hogy a legalsó betöltési réteg majdnem minden esetben vöröses, égett, paticsos-faszenes volt. Még a 22/35 sz. kútból (több mint 2 m mélységből) is került elő ilyen jellegű betöltés. A kutakban bélésre, faszerkezetre utaló nyomokat nem találtunk. Az előkerült objektumok közül 6 újkőkori, 8 pedig bizonytalan korú volt.

SZELEKOVSKY MÁRTA

96. Debrecen, Rózsa-dűlő

(Hajdú-Bihar megye) Sza

A Beregsurány–Algyő közé tervezett gázvezeték nyomvonalán 2008 áprilisában került sor a lelőhely feltárására. Egy Kr. u. 3–4. századi szarmata falu telepjelenségeit tártuk fel a lelőhely déli részében. Az objektumok nagy része kisebb-nagyobb méhkas alakú gödör, amelyek-

ben megfigyelhetők voltak a használat előtti kiégetés nyomai. A település régészeti jelenségei közé tartozott még több árok, külső kemencék és agyagnyerő gödrök.

A lelőhely É-i felében volt a település temetője. Négy körárkos sír, három körárok nélküli aknasír és három a szelvényből kifutó körárkot tártunk fel. A körárkos sírok mindegyike D–É tájolású volt, bejáratuk az árok D-i végén helyezkedett el. Minden sír bolygatott volt, csak az egyik tartalmazta az elhunyt csontjainak többségét, a másik háromban csak pár darab embercsontot találtunk. A mellékletek közül bronzfibulák és edények töredékei kerültek elő.

Az aknasírok is D–É tájolásúak, ezek közül kettő volt bolygatott. Az egyikben megmaradt a lábhoz helyezett edény, a bronzfibula és egy kés. A másik bolygatott sírban egy fibulát és néhány gyöngyöt találtunk a csontváz környezetében. A lelőhelyen feltárt sírok közül csak egy volt bolygatatlan. Ezt nem vette körül árok, valószínűleg a temető legszélső sírja lehetett. A benne nyugvó férfinak egy kése és egy vascsatja volt.

A temető a szelvénytől K-re és Ny-ra is folytatódik.

D. SZABÓ LÁSZLÓ

97. Debrecen, Tócsó-part, Erdőalja

(Hajdú-Bihar megye) U, LT, Sza, A, Á

A lelőhelyen a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat megbízásából 2008. augusztus 11. és december 3. között 15 444 m²-en 1050 régészeti jelenséget azonosítottunk és tártunk fel. A lelőhelynek a vasúti sín és az erdei földút közé eső szakasza közepesen intenzívnek minősült. Az Árpád-kori falvak perifériájára jellemző sekély árkok és szarmata gödrök mellett az újranyesések során megjelentek azok a jellegzetes keskeny, mély, hosszú gödrök, amelyek gyakoriak a középső neolitik (AVK) telepeken térségünkben.

A lelőhely intenzitása fokozatosan növekedett a vasúti sín (Ny) irányában. Az Árpád-kori falu árcai tértagoló rendszerre (karámok?) álltak össze, földbe süllyesztett épületalapokkal kiegészülve. A szarmata telep tároló és egyéb gödrei (házalap, füstölő stb.) is egyre sűrűbben jelentek meg. A neolitik időszak telepjelenségeit nehezebb volt azonosítani, de a nyelés utáni nedves és száraz felszíni formák kirajzolódásai egyre inkább jelentek meg ezen a területen is. A meddőhányótól Ny-ra eső szelvényszakaszon a lelőhely legintenzívebb része jelentkezett. A három korszak településének itt található a centruma. Különösen az Árpád-kori falu szabadterei tüzelőtere, kemencefészkei és az azokhoz tartozó hamusgödrök sorozata jelezték a telep központját. Meglepően sok körárkos szarmata sír mutatta feltűnően a meddőhányó és a már említett Árpád-kori tüzelőtérrel borított szakasz között. A neolitik időszak kerámiatöredékei ezen a területen sűrűbben fordultak elő, mint a K-i szakaszon, de a gödrök körvonalait még nehezen lehetett azonosítani. Ezen a területen, a Tócsó-part közvetlen vonalán, szabad szemmel is jól lehetett